

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

Валеріан прокладав собі дорогу крізь натовп, простуючи до центральної брами Великого базару. Брама достоту справляла враження. Висока й широка, з одного боку оздоблена золотим камінням, з відчиненими посередині міцними металевими дверима. Валеріан подумав, скільки ж то народу щодня проштовхується крізь неї.

Легкою ходою він підійшов до гурту туристів і з безтурботним виглядом приєднався збоку до того скупчення. Стрункі сієрти — працівники цієї туристичної пастки — пропонували обладнання, потрібне для того, щоб уповні насолодитися «першокласним місцем знижок галактичного масштабу», як Великий базар сміливо рекламував себе. Валеріан узяв собі набір приладів для закупів: легкий чорно-жовтий шолом з широким візором, сенсорні рукавички та громіздкий ремінь, що мав обгортатися довкола талії. Працівники ринку тягали гори наборів, призначених для людей, адже саме з цього виду розумних істот походили найзатятіші туристи, які ще й, очевидно, були великі поціновувачі різноманітних цяцьок.

Орда ласих до закупів туристів, до якої влився Валеріан, потупцювала до брами, і та зачинилась за нею. Вони опинились за мурами базару разом з іншими скупченнями туристів, але за тими чотирма мурами, що огороджували кілька квадратних кілометрів простору, не було більше геть нічого.

— Усіх ласкаво просимо! — почувся бадьорий голос. Валеріан повернувся, сподіваючись, що йому випаде честь — або нещастя — подивитися на якусь вкрай чудернацьку істоту... а натомість він побачив людину. То був жвавий високий худорлявий чоловік з безмежною усмішкою, широкими очима й ріденькою борідкою, вдягнений як актор третьосортного театру. Він жваво піднімав руки догори. На ньому були довгі шати, що спадали до землі, з помаранчевими, жовтими та червоними стрічками... бо то ж, бачте, була *пустеля*. З його вух звисали й гойдалися величезні кульчики, схожі на ободи.

Та з усього того очі насамперед убирав його тюрбан. Він десь утричі був більший за звичайні тюрбани, які носять у країнах зі спекотним кліматом, і сидів у нього на голові немов яскраво розфарбований вулик. Чоловік помахав рукою, вимагаючи тиші, і натовп, що до того шелестів у захваті від побаченого, замовк.

— Раді всіх вітати! — Його голос був надзвичайно бадьорим. — Мене звати Фазиїт, я маю честь бути сьогодні вашим гідом, — він уклонився, тримаючи руку біля серця. — Отже, хто з вас уперше на Великому базарі?

Половина туристів підняла руки, щупальця чи інші кінцівки. Валеріан до них не приєднався. Він слухав краєм вуха й безтямно вдивлявся у мапу базару, що висіла на стіні поблизу, намагаючись установити розміщення четвертої секції у сто двадцять другому проході.

— Чудово! — вигукнув Фазиїт. — Нагадаю вам — на Великому базарі близько мільйона крамниць. Мені справді прикро, що ми не зможемо відвідати їх усі.

Він зобразив удаваний розпач і хор голосів вигукнув: «Овва!». Відтак він знову повеселішав.

— Але, але, але... але ми спробуємо дістатись до найцікавіших з них! А перед тим, як рушити, дозвольте мені

нагадати вам про кілька речей, які зроблять ваше перебування безпечним, а закупи — вдалими. Пам'ятайте, що вхід до кожної секції — крізь окремий портал.

Валеріан не бачив жодного portalу. Але велетенський тюрбан провадив далі:

— Важлива інформація щодо вашої безпеки! Уважно дивіться на букви вгорі. Переконайтеся, що буква «Л», яка означає «люди», на повну силу світиться зеленим. То для вашої ж безпеки. Якщо буква «Л» не світиться зеленим, Великий базар не несе відповідальності за будь-яку халепу, яка може статися з людьми. Тепер далі.

Він сплеснув руками і потер їх у захваті, так широко вибалушивши очі, що навколо зіниць був суцільний білий колір.

— На базарі *сімдесят вісім секцій* і понад *п'ятсот вулиць*. Ми побачимо речі, від яких ви будете в захваті! Знайдемо неймовірні знижки! А найголовніше — ми намагатимемось не загубитися!

З юрби донісся сміх розуміння, і Фазиїт підхопив той сміх голосніше за всіх. Валеріан, усе ще вивчаючи мапу, відчув, як волосся на потилиці стало сторч — чи не спостерігає за ним хто? Він розвернувся й озирнувся довкола крізь візор свого шолома, але нічого не побачив.

— Отже, — казав далі сповнений ентузіазму голос, — усі мають триматися разом за гідом, якого звать... — він підняв одну руку, чекаючи відповіді, а другу приклав до вуха, яке повністю закривав яскравий смугастий тюрбан.

— Фазиїт, — в унісон відповіли туристи, всміхаючись і регочучи.

— Радий, що *деякі* з вас мене слухають, — похвалив їх Фазиїт, промовисто подивившись на інших, які втупились у власні рукавиці, або ж, як, наприклад, Валеріан, захоплено вивчали мапу. Після цих слів знову задзюрчав

дружній сміх щасливих людей, сповнених радісного передчуття.

— Ваші пристрої ви можете активувати... *просто зараз!*

Разом з усіма Валеріан натиснув на кнопку посередині пряжки свого ремня. У його полі зору, яке охоплювало Фазійта, туристів і мури, що оточували порожній квартал Великого базару, з'явилися смуги та іскри світла.

Нараз гід, туристи й сам Валеріан опинилися в оточенні приголомшливого різноманіття прилавків, а продавці за ними, здавалося, представляли всі раси чужинців, відомі Валеріанові.

У юрбі охочих до знижок туристів прокотилися вигукі, сповнені захопленого здивування.

— Отож, ласкаво просимо до Великого базару! — оголосив Фазійт і всміхнувся.

Лорелін сиділа, притиснувши щоку до замурзаного вікна автобуса майора Гібсона. З вікна відкривався вид на масивний червоний мур, що відгороджував Великий базар. Але вона не дивилася на ту камінну горожу й не думала про закупи.

Навіть операція на час вислизнула з її думок, що було для неї вкрай незвично.

Натомість вона замислилася над словами Валеріана й гадала, що зробить по завершенні операції: поцілує його в губи чи дасть йому стусана... в інше місце.

«Якщо тільки ти пожартував, Валеріане...»

То була б вигідна інвестиція, міркувала вона. Працюючи з ним два роки, Лорелін знала, що в молодому майорі було набагато більше позитивних якостей, ніж то здавалося на голе око. Вона чудово знала, що, попри позерство, він вельми серйозно і з великим пошануванням

ставиться до своєї роботи. Він мужній, відданий праці, а також розумніший, ніж могли подумати ті, хто бачив його часті неадаптивні витівки, але добре не знав його самого.

Однак були й такі речі, що він їх сприймав несерйозно або без належної пошани, і серед них традиції та ритуали, які Лорелін глибоко поважала. Стосунки він уважав чимось настільки неістотним і швидкоплинним, що, на думку Лорелін, таке ставлення і стосунками годі назвати. «Одноденки», — подумала вона, — «ось як це має зватися».

При цьому Валеріан не був ані жорстокою людиною, ані маніпулятором. Попри майже постійні залицяння, він ніколи не чіплявся до жінок і не піднімав на них руки. Більшості дівчат була цілком до вподоби його увага. А щодо стосунків сержанта й майора, то їхній флірт був давнім, знайомим, і Лорелін мусила визнати, що й вона так само насолоджується ним уповні.

Однак лише до сьогодні.

Його освідчення, якщо воно таки було справжнім, спало на неї, немов грім з неба, і вона й гадки не мала, чим на нього відповідати. Валеріан знав, що вона дотримується консервативних поглядів, а тому, попри байдужість, яку Лорелін виказувала час від часу, несерйозне освідчення її глибоко образило б. Не кажучи вже про те, що вона знайшла би спосіб недвозначно дати йому на розум, якою жахливою була б така ідея.

Отож це означало, що...

На мить Лорелін сховала обличчя в долоні. Жартівливе освідчення було б справжнім жахом, але серйозне означало навіть щось гірше.

Вона зітхнула й знову подивилася на пустелю. Вони практично дісталися до східних воріт, що вели до порож-

ньої території Великого базару, і попереду вже видніли обриси потрібного об'єкта — водонапірної вежі. Лорелін мала особливість, яка часто до живих печінок допікала її колезі, — неначе без зусиль категоризувати речі та ідеї. Скориставшись цим умінням, Лорелін узяла ідею «*шлюбу з Валеріаном*», помістила її в маленьку охайну коробочку, закрила клапани, акуратно коробочку перев'язала й поставила у віддалений куток мозку.

Пізніше на те буде час, що вона й сказала Валеріанові. А зараз розпочнеться її частина операції.

Автобус, нахилившись, зупинився біля підніжжя вежі. Лорелін розправила сукню, розпушила волосся, насунула на обличчя ліву усмішку й вистрибнула з автобуса. Підходячи до вежі, вона однією рукою прикрила очі, а другою весело комусь помахала.

На сторожовій вежі бовваніла одинока постать. То був сиїрт, він схвильовано вдивлявся в них і кидав метушливі погляди то на Лорелін, то на вкритих пончо людей Гібсона, адже ті теж вилізли з автобуса.

Сиїрти були напівгуманоїди, напіврептилії. Незлобивий народ, однак дуже низького інтелекту. Корпорація Великого базару наймала їх як охоронців і поліціантів, але ті загалом надто легко відволікалися й поводитись занадто дружньо, аби бути винятково ефективними на цій роботі. Лорелін знала, що багато торговців, прагнучи надійної безпеки, наймали своїх, як той таки Айгон Сайресс. Сиїртам подобалося зустрічатися з новими розумними істотами, і їхня культура ґрунтувалася на принципі «унбугалії», який загалом означав таке: що більше довкола щасливих людей, то більше щастя. Юрми, що швендяли Великим базаром, на думку Лорелін, поза сумнівом, кидали цих досить дивакуватих створінь в екстаз. При цьому жодного прибутку вони не дістава-

ли. У цих істот не було нічого, що було б схоже на гроші. Отже, наймати їх як працівників було важко.

Жовтошкірий сиїрт на вежі спостерігав за тим, як Лорелін виходила з автобуса. Його погляд пересунувся на людей у пончо, які йшли назирці. Він підняв руку з трьома пальцями — щоб помахати їй, подумала Лорелін. Саме так і було, одначе потім, схоже, йому саянула інша думка, й він опустив руки на дуже показну гармату швидкого вогню, що стояла поруч, та розвернув її в їхній бік.